

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

УВОД У ТУМАЧЕЊЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Програм, испитна питања и литература
за студенте са завршеном
Вишом школом за образовање васпитача

Београд
школске 2010/2011. године

I Програм

Теорија књижевности

1. *Природа књижевности и проучавање књижевности*

Назив и појам књижевности

Сврха и задаци књижевности

Наука о књижевности – теорија књижевности, историја књижевности и књижевна критика

Наука о књижевности и суседне дисциплине (естетика, лингвистика, семиотика, психологија и психоанализа и др.)

2. *Стил и стилистика*

Стилистика као наука о изражајним вредностима језика

Нормативна, лингвистичка и дескриптивна стилистика

Стилске фигуре, појам и подела

Структура и функција стилских фигура

Одлике песничког језика

Традиционално и модерно схватање стила

3. *Метрика*

Природа стиха

Метрички системи

Врсте стихова и строфа

Слободни стих и ритам

4. *Структура књижевног дела*

Појам и одређење књижевног текста

Тема, мотив, фабула (фабула и сиже)

Лирски субјект (лирско *ја*) и приповедач

Композиција и мотивација

Слојеви књижевног дела

Текстовне и вантекстовне везе (подтекст и контекст)

5. *Теорија жанрова*

Начела жанровске класификације књижевности

Појам књижевног рода и књижевне врсте

Забавна књижевност

Једноставни књижевни облици (мит, легенда, бајка, сага, афоризам, пословица, загонетка, виц, максима, гнома и др.)

Поезија (одлике и подела)

Проза (одлике и подела)

Драма (одлике и подела)

II Вредновање студентских постигнућа

Испит се полаже писмено (у облику теста).

После програма, дата су, као пример за студенте, два испитна теста из претходних рокова.

III Испитна питања

1. Назив и појам књижевности;
2. Природа и функција књижевности;
3. Наука о књижевности (књ. теорија, књ. историја, књ. критика);
4. Стилистика (као дисциплина о изражајним вредностима језика; појам, одлике и подела);
5. Стилске фигуре (појам и подела);
6. Фигуре дикције (асонанца, алитерација, анафора, ...);
7. Фигуре речи или тропи (метафора, метонимија, ...);
8. Фигуре конструкције (инверзија, реторско питање, ...);
9. Фигуре мисли (поређење, хипербола, литота, ...);
10. Системи версификације;
11. Врсте стихова и строфа;
12. Рима (одређење, типови поделе, примери);
13. Тема, мотив, фабула (фабула и суже);
14. Начела и врсте (типови) класификације књижевности;
15. Појам књижевног рода и врсте;
16. Једноставни књижевни облици (мит, легенде, пословице, ...);
17. Лирика (одлике, подела, устаљени лирски облици);
18. Епска књижевност (епска књ. у стиху и у прози)
19. Приповетка и новела;
20. Роман;
21. Драма; Структура драме;
22. Трагедија и комедија;
23. Забавна књижевност;

Литература

Основна литература:

1. **Књижевност** (избор књижевнонаучних текстова за студенте учитељских факултета), приредили **В. Цветановић, А. Јовановић, В. Милатовић**, Београд, 2000, друго, прерађено издање, стр. 9-70, 77-160;.
2. **Драгиша Живковић: Теорија књижевности**, Београд, 1994. или **Миливој Солар: Теорија књижевности**, Загреб, 1989. или **Иво Тартаља: Теорија књижевности**, Београд, 1997.

Додатна литература:

4. **Речник књижевних термина**, Београд, 1985, 1992.

ТЕСТ ИЗ ТЕОРИЈЕ КЊИЖЕВНОСТИ

- за студенте са завршеном вишом школом за образовање васпитача -

Име и презиме: _____

Бр. индекса: _____

1. У наведеним стиховима, усправном цртом одредите *цезуру* а затим одговорите на следећа питања:

*Шуре моје, девет Југовића,
што се, браћо, данас обрукасте!
На кога сте ноже потргнули?
(Бановић Страхиња)*

а) *Врста стиха* којом је испевана ова песма зове се _____

2. Међу наведеним књижевнотеоријским појмовима издвојте оне који су карактеристични за *лирско* књижевно дело:

лирско ја, приповедач, карактер, дитирамб, новела, строфа, дидаскалије, рима

3. *Све на свету, друже, оставља свој траг
Невидљив и нежан, расут као прах,
А осетан ипак, тужан или драг,
Ко мирис старине, као цвећа дах.*

(Везе – Сима Пандуровић)

а) У наведеним стиховима обележите место на ком се појављује *опкорачење*.

б) Према *роду*, рима која је овде употребљена зове се _____.

4. Која се *гласовна* стилска фигура налази у основи следећих стихова?

*Кажу, сине, и причају људи:
„Од мрамора до сува јавора,
„Од јавора, сине, до Сазлије,
„До Сазлије на ћемер ћуприје,
„Од ћуприје, сине, до Звечана,
„Од Звечана кажу до Чечана,
„Од Чечана врху до планине....*

(Бановић Страхиња)

5. Наведите најмање три кључне разлике између *приповетке* и *новеле*:

- a) _____
- б) _____
- в) _____

6. Која су својства *књижевне историје*, чиме се бави и који су облици испољавања њеног деловања?

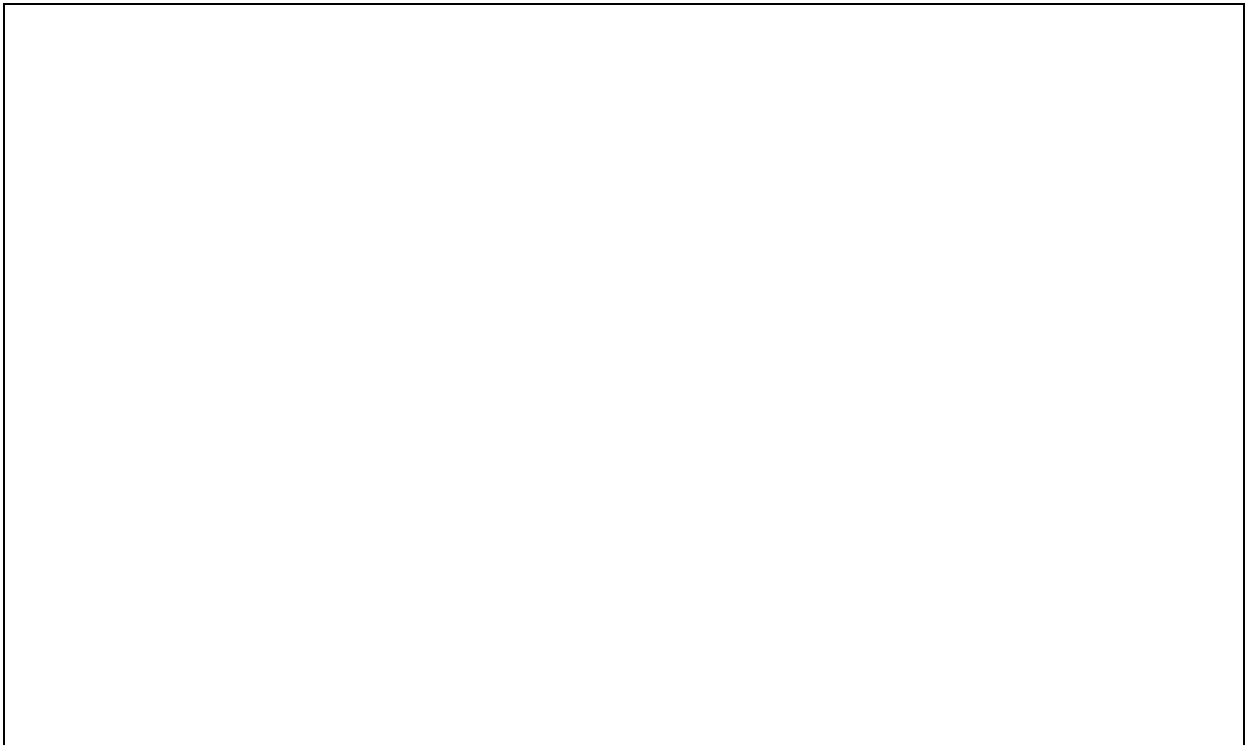
7. Које су четири основне одлике *трагедије*?

- _____
- _____
- _____
- _____

8. Наведите разлику између појмова *фабула* и *сиже*:

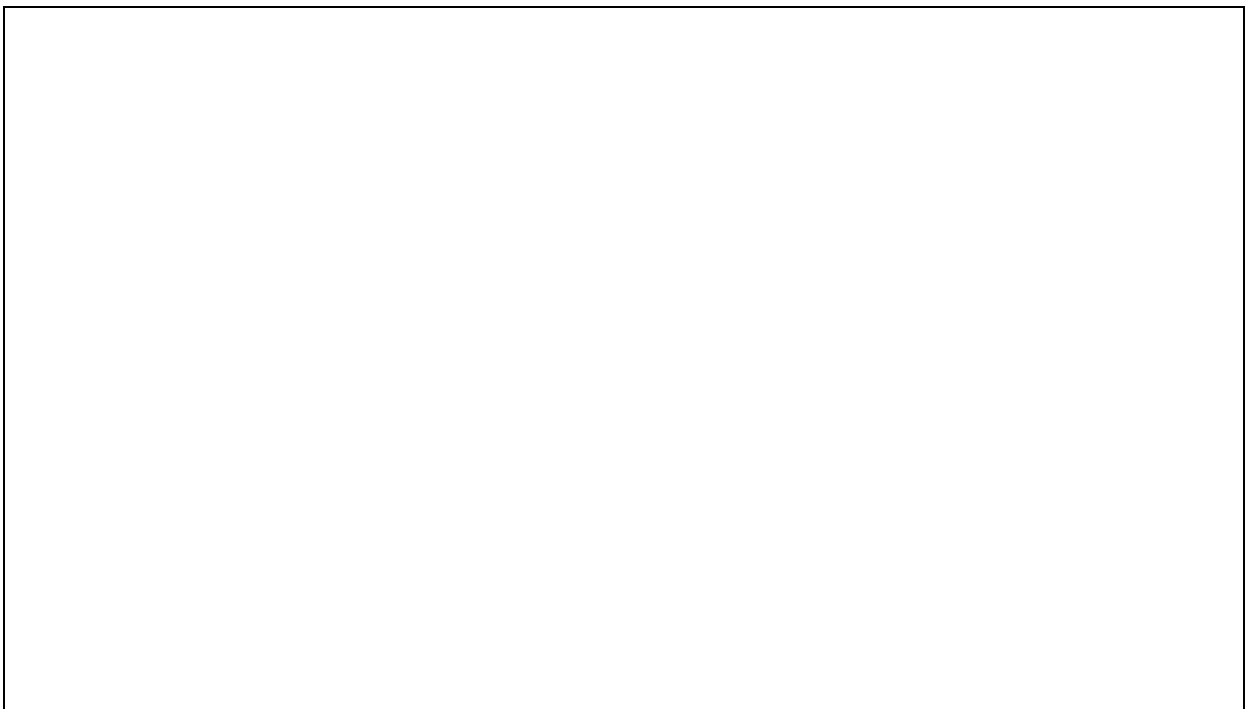
9. Међу наведеним књижевним врстама подвуците оне које спадају у *драмска* дела, а затим наведите њихове основне карактеристике:

новела, еп, трагедија, епонеја, мелодрама, фарса, балада

10. Међу наведеним књижевним облицима подвуците оне који припадају тзв. *мешовитим (прелазним) књижевним врстама* и укратко објасните њихову природу:

комедија нарави, мемоари, путописи, пародија, биографија

11. Наведите поделу књижевности према *књижевним родовима* (уз основне особине сваког књижевног рода) и *књижевним врстама*:

ТЕСТ ИЗ ТЕОРИЈЕ КЊИЖЕВНОСТИ

- за студенте са завршеном вишом школом за образовање васпитача -

Име и презиме: _____

Бр. индекса: _____

12. Заокружите појмове који карактеришу *драму* као књижевни род:

- а) сажетост
- б) еуфонија
- в) дидасталије
- г) дијалог
- ђ) приповедач

13. Наведите којим групама стилских фигура припадају следеће фигуре:

симплоха	_____
реторско питање	_____
ономатопеја	_____
алегорија	_____
парадокс	_____

14. У строфи:

*У бразду баџих семе кедра,
Те непобедне свете срџи,
Којег у своду неба ведре
Нит олуј сруши нит гром спрџи.*

одредите:

Врсту риме по дистрибуцији: _____

Врсту риме по роду (по броју слогова): _____

15. Укратко објасните појам и одлике *књижевне критике*:

16. Дефинишите *метонимију* и наведите бар два примера ове стилске фигуре:

17. *Сонет* је _____

18. Објасните на чему се заснива *силабичка версификација*: _____

19. *Цезура* је _____

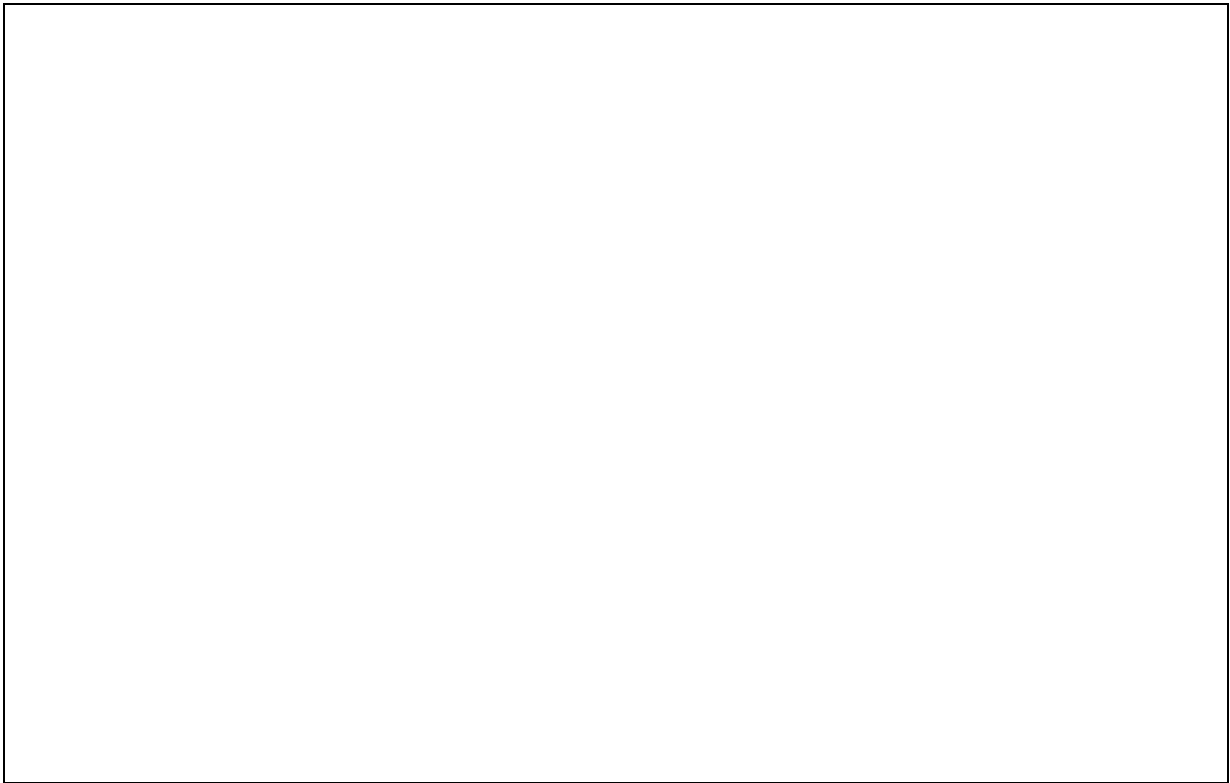
20. Дефинишите појмове:

Мотив: _____

Композиција: _____

21. Сажето објасните *назив и појам књижевности*:

22. Сажето објасните одлике *епа* и *епске песме* (наведите и примере):

23. Сажето одлике, природу и функцију *забавне књижевности* (наведите и одговарајуће примере):

